



SZEGEDI ÜNNEPI HETEK

VIII. Művelődésméleti nyári egyetem. Előadások 9 órától a Biológiai Központban.

Fábi Judit keramikusművész kiállítása a Juhász Gyula Művelődési Központban augusztus 15-ig. Megtekinthető naponta 10 és 18 óra között.

XX. Szegedi Nyári Tárlat a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai Képtárában.

Szentirmai Zoltán szobrászművész tárlata a Közművelődési Palota kupolájában.

1978 legjobb plakátjai. Kiállítás a November 7. Művelődési Házban, augusztus 15-ig.

Képek a Tiszáról. Horváth Dezső és Gyenes Kálmán fotókiállítása a tápéi Juhász Gyula Művelődési Házban, augusztus 9-ig.

A Solar alkotócsoporthoz fotókiállítása a dorozsmai Petőfi Sándor Művelődési Házban.

A Móra Ferenc Múzeum állandó kiállításai: Hunok, avarok, magyarok; Lucegyűjtemény; Épülő Szeged; Kőolaj és földgáz; Ember és környezete; Csongrád megyei parasztbútorok és -viseletek; „Vasvirágok” — a szegedi lakatos- és kovácsmesterség 200 éve; Móra-émlékszoja; A szegedi várban „Tűzön-vízen keresztül él Szeged” — kiállítás a szegedi nagy árvíz 100 éves évfordulójára.

Az örök Tisza. A Somogyi-könyvtár kiállítása a könyvtár olvasótermében. Megtekinthető naponta 10 és 19 óra között.

Ifj. Lele József néprajzi gyűjteménye Tápén (Vártó u. 4.), megtekinthető délután 2 és 6 óra között.

Fáradtan, de gazdagabban

Kovács János fesztiválynarai

Amikor leül, megforgatja kezében a Márkás-poharat. Sőt, de a szeme sarkában mosoly bújkál.

— Hogy mindjárt az elején kezdjem, meg kell mondanom, hosszú-hosszú idő óta nem jártam ilyen jó évadot. Négy olyan szereppel, amely nagyon ritkán jön így össze, egy éven belül... A *Döglött aknában* Paál elvtárs, az *Isten veled*, Júdában a rendőrfőnök, amely jellegében erősen eltért az addig megszokottaktól; *Marek Okopinski* érdekes felfogásban, különlegesen modern karaktermegformálást bízott rám. És, ugye, a *Közélet*rajzban Kalapos Vince. Talán pályám legjobb szerepe volt. Az eddig eljátszott 250-ből mindegyikre a legjobb öt közé sorolom, de azok közül is

legelsőnek, hiszen a legutóbbi... Azután *Miller Salemi boszorkányok*ijában a főbűró, ami szintén elég nagy erőpróba volt, egészen másfajta eszközöket kívánt. Pillanatilag ettől a négy szereptől, ettől az évadtól nagyon elfáradtam. Ugyanakkor úgy érzem, az eltelt év segítségével eljutottam odáig, hogy kevés eszközzel, vagy talán eszköztelenül tudom kifejezni önmagam, valamiféle belső szuggesztivitással tenni hitellessé a szerepeimet. Régi törekvésem volt ez, azt hiszem, főleg a Kalapos Vince-alakítással sikerült elérnem, a kritika szerint is.

— *Egyszóval, Kovács János nyári közérzete kissé fáradt, de alapjában véve kitűnő...*

— Igen, bár eszem ágában sincs üldögni a babériaimon. Tévé- és filmszerepeim voltak, vannak, még ebben a zsúfolt évadban is sikerült időt szorítanom ilyenekre. Meg az áprilisi veszprémi előadóművész-fesztiválra is, ahol Szegedet képviseltem, Juhász Gyula verseivel.

— *Hadd tegyük hozzá, hogy a Sárka telefon című rádiójátékban nyújtott alakításáért megkapta a Magyar Rádió 1979. évi nívódíját is. Nyáron pihenni szeretne, azt mondja. Azonban gyanítható — ez sem lesz olyan egyszerű.*

— Nem. A felújítás óta minden évben szerepeltem a szabadtéri játékokon. Ami nem megy a pihenésem rovására, sőt! Itthon vagyok, nyár van, változatos és érdekes nyarak. Egészen más, mint az évközi színészi munka. Találkozom az ország legkülönbözőbb városaiban élő barátaimmal, ez is nagyszerű dolog. Idén? Karvezető leszek az Antigonében. A kar a görög tragédiákban főszereplő, tudjuk. A karvezető mondja ki a kar gondolatait, állásfoglalásait, kommentárjait, tulajdonképpen ő teszi főszereplővé. Fontos és jelentős feladatként készültem, készülök erre. Főiskolás korom óta nem játszottam görög tragédiában, karvezető meg éppenséggel soha nem voltam. Egy közösség gondolatát szócsové, szószólója. Természetesen tekintem már az életben, a munkában a szabadtéri, állandó, évről évre visszatérő leckének. Úgy érzem, tavaly a Bánk bánban, Tiboréként nem sikerült megtalálnom azt az áthidaló megoldást, hogy szerepfarmálásom igazán hűséges legyen, s egyben föltranszpóznált is erre az óriási színpadra. Régóta, változatlanul gondom ez, sokat morfondírozom rajta. A karvezető ugyan nyugalmat igénylő, statikus alakítást kíván, mégis, a jövőben a szabadtéri szerepeimmel kapcsolatban rendületlenül akarom azt, hogy csak a legminimálisabb mértékben kelljen figyelembe vennem, hogy a Dóm téren játszom. Helvete mintha kamaraszínházban, stúdió-előadáson lennék. Meg kell próbálni újra meg újra, mindeképpen.

— Tervek? Nem mondhatok mást: változatlanul, szinte mániákusan szeretek mai életünkről szólni, igazán mai darabokban játszani. A klasszikusokat is, a moderneket is a mi korunk emberének elfogadhatóan, hitelesen és élményt nyújtóan akarom, szeretném alakítani. Egy olyan évvel mögöttem, amely után fáradtnak kell ugyan mondanom magamat — de szakmailag talán jóval gazdagabbnak is.

L. Zs.

Domonkos László

Olvasótábor — szakmunkásoknak

Ötödik alkalommal szervez olvasótábor a *szakszervezeti központi könyvtár* Szegeden. Az idei táborozásnak (ötven fiatal szakmunkás és tanuló kapott helyet a 600-as intézet kollégiumában, többségük a megye üzemében dolgozik, mintegy 20-an Bács és Békés megyéből jöttek) nem kevesebb a célja, mint a fiatalok személyiségének, magatartásának formálása — tudatosan megtervezett tevékenységek révén.

Minden olvasótábornak ez lehet a célja általánosságban — mondhatnánk. A mostani szegedi szakmunkástábor szervezői a következő, konkrét program megvalósítását határozták el: a fiatalok hétköznapi társadalmi gyakorlatából, élményeikből és tapasztalataikból kiindulva, ismereteikre építve fontos társadalmi, politikai, művelődési, gazdasági, ideológiai témákat dolgoznak fel, megformálják az elsősorban előadók útján, hanem a táborozók aktivitására, öntevékenységre, alkotó munkájára számítva, kreativitásuk elő-

segítése, fejlesztése útján. Ilyen módon kívánják elérni, hogy a táborban ne egyszerűen új ismereteket, hanem élményeket szerezzenek, amelyek szemléletmódjukat, magatartásukat képesek formálni.

Mindezek érdekében az eddigiektől eltérően szervezték meg a táborozást: 4–5 kiscsoportban dolgoznak a szakmunkások; felnőtt vezetőket (szociológus, író, népművelő, pedagógus) irányításával naponta előre meghatározott témakörökben folytatnak beszélgetéseket, játszanak, írnak, rajcolnak, filmet néznek, olvasnak. A jól felszerelt táborban minden eszköz rendelkezésükre áll önálló, alkotó munkájukhoz. A főbb témakörök pedig: társadalmi struktúra, rétegek helye, szerepe, életmódja; a család; az ifjúság; hatalom, jog, nép, nemzet; szabadság, forradalmiság; az értelmes élet; testvérművészet, a művészetek egymáshoz kapcsolódása.

A tábor tegnap, csütörtökön nyílt meg, augusztus 11-én zárul.

S. E.

Kerámiák

Kamarakiállítást rendezett a Juhász Gyula Művelődési Központ Fábi Judit szegedi keramikus alkotásaiból. A hódmezővásárhelyi majolika-gyár tervezőművésze használati és díszkerámiákat mutat be. Kávé- és teakészletek, vázák, falitálak, tükrök, virágtartók láthatók a kiállításon. Elsősorban a modern lakások színes, kedves díszei lehetnek ezek az alkotások. A kamaratárlat augusztus 15-ig tekinthető meg.

Ács S. Sándor felvétele



Recept, étvágygerjesztőnek

Holnap: halászléfőző verseny

A szakma legjobbjainak részvételével holnap, szombaton, délelőtt 10 órától tartják a VI. országos halászléfőző versenyt Szegeden. A Tisza Halászlé Tsz., a Magyar Agrártudományi Egyesület és a Halászlé Tsz.-ek Szövetségének rendezvényén a szegedi hídj mellett, a Roosevelti téri halászcsergő előtt főzik 35 bognarban a híres szegedi halászlévet. Zsúrizás után válik el, ki a legjobb mester. Az eredményhirdetést követően a megfőzött ételeket a halászcsergőben értékelik. A vendégek ezúttal a halászlé főzés hagyományait, néhány jó recepttel, s a régi halászlé eszközökkel is megismerkedhetnek.

A halászléfőzéssel persze a háziasszonyok, az amatőr szakácsok is szívesen teszik próbára ügyességüket, hisz amint arra többen esküsznek: igazi jó halászlét készíteni már-már művészet, szízi — más és más. Az alábbi sorokban a kedvtelésből főzőcskézőknek szolgálunk tanácsal, mégpedig a Lila Akác étterem üzletvezetőjének segítségével, aki maga is több szakmai verseny győztese.

— Mindig szívesen álldo-gáltam Cs. Nagy Pista, Lele Tóni bácsi vagy az öreg Bavró bognácsa mellett. Nem könyvből tanulták, tapasztalatból tudták, az igazán jó halászlé többféle halból készül. Nemcsak harcsát, pontyot és kecseget, hanem compót, márnát, menyhalat is használtak. A hagyományt együtt készítették fel, alaplevet nem csináltak. Amikor elkészült a halászlé, jókora haldarabok úsztak benne, s amint visszaemlékszem, nem volt olyan sűrű, mint manapság. Mégis, ha másnapra maradt a bognács,

kával ízesítünk, s beleteszünk a már korábban előkészített haldarabokat.

A Lila Akác üzletvezetője az amatőr szakácsoknak is tud jó tanáccsal szolgálni. E szerint a hal előkészítése nemcsak a tisztításból, a ponty filézéséből áll. Gyakorlatból tudja, izletesebb lesz a halászlé, ha a haldarabokat főzés előtt megsózzuk, s többször megforgatjuk. Azt sem árt tudni, hogy a belsőségeket — a haltejet és az ikrát — öt perccel később főzzük az alaplébe, mint a haldarabokat. A halászlét mindig lassú tűzön forraljuk, mindaddig, amíg a haldarabok fel nem jönnek a felszínre.

S ha az általunk készített szegedi ételkülönlegesség mindeme jó tanácsok ellenére elmaradna Török József főztje mögött, azért csak magunkat okoljuk. A főzés ugyanis nem egyszerűen munka, bizonyos fokon már művészet is. Így az igazi szegedi halászléhez sem elég a receptet ismerni. Hogy valóban jól sikerüljön, ahhoz sok-sok apró „figyelmesség”, odaadás, kitartó türelem szükséges. Ha mindezzel rendelkezünk, s netán még a műhelytitkokból is ismerünk néhányat — más íze van, ha bognácsban főzik, s a tűzét száraz, kemény fa adja! — egyéb teendőnk nem marad, mint jó étvágygal asztalhoz ülni...

L. Zs.

Domonkos László

Élen járók, nyolcszor

Leszerelő katonák — Elismerések

Felsorakozott az egység. Búcsúzára és kitüntetésre. Tizenegy hónapért szolt mindkettő: leszereltek az egyetemi, főiskolai előfelvételi katonák; kimagasló eredményt ért el a szegedi Vorosilov laktanya, ezért az elismerés.

Az egység a csapatzászló előtt sorakozott fel. Az elnökségben a párt, a népfőnt, a csapatzászlót adományozó fővárosi posta-alközpont meg a parancsnokság képviselői. Utóbbiak ismertek a katonák előtt: *Lipcsei* őrnagy olvasta a kitüntetések, előléptetések, írt parancsokat. „Imárr negyedszer nyertük el a magasabb egység élen járója címet.” *Pataki István* alezredes azért mondott köszönetet, hogy az állomány zöme elérte a kiváló szintet. És számok: szocialista versenyvállalást tett mindenki. A néphadsereg kiváló katonája 17 fő, az egység élen járója 12 fő és élen járó sok raj. *S nyolcadszorra érte el most az élen járó címet a Szabó őrnagy alegysége.*

— Emlékezés a „nyolcszorosok” rajában. A követelmény ugyanaz, mint az egész alakulatnál. Hareki-képésben, politikai oktatásban, harcokszűtségekben, fejelemben, valamint az ifjúsági munkában élen járni. *Hogyan? Szabó őrnagy 1951 óta hivatásos katona. Válasza:*

— Nyugodtan találhat céla a tűzér. Csakis nyugodtan. Először is kell hozzá a löveg, amit kitűnő műszaki állapotban tartunk. És kell még az irányzó. Egy jó szemű katona, ami a legfontosabb.

Képzeliük el a „jó szeműt”. Középtermetű, majdnem vékonyka legény, azt mondja, tanárnak készül. A neve: *Deák Tamás.*

— Könnyű-e pontosan célba lőni ágyúval?

— Gyakorlás kell hozzá. Sok!...

A korábbi gyakorlat feszültséggel járt. Eppen megérkezett a magasabb egység parancsnoka, amikor Szabó őrnagy utasította a *Rössler-rajt*: Felkészülni!

Rössler István erdőmérnöknek készült. Itt rajparancsnok. Nem izgatott. Minden rendben, a cső töltve, a legénység várja a parancsot, amit a leendő erdőmérnök úgy kiált a tiszta levegőbe, mintha ezen múlna az egész: „Lőve! Harckocsicsoporthat a hármas tájékoztatósi ponttól, bal húsz...

páncélgránát, páncélskála, irányzék nyolc, irányozz a jobb oldali harckocsi közé-pére: Tűz!...

— Beleizzadtam — emlékezik Szabó őrnagy —, hiszen ezek a fiúk még nem sokszor lőttek élesrel mozgó célra. Csak előbukkant a célcsoport, a távolság ezer méter, hat harckocsi egyszerre és... mellettem a felsőbb parancsnok.

... Dörrent az ágyú, a megjelölt céltárgy eltűnik. Ujjongásnak a fiúk, ahogy Deák Tamás célzott. Remek! Pontosan telibe, az első lövésre. De már hangzik az újabb parancs, a bal oldali harckocsi kilövése, sikerült.

A magasabb egység parancsnoka is gratulált ott. Következett az elszámolás: két lövés, két találat. Megtakarítás két darab löszer, egyenként ezreket érnek. Kiváló! A raj, Rössler őrnagy, Deák őrnagy és a többi fesszes vigyázzban mondták: „A dolgozó népet szolgálom!”

... Felsorakozott az egység. Balról a nyolcszoros élen járók, előtűk Szabó őrnagy, kissé szomorúan. Arra, gondol, hogy ez a kitűnő alegység most elmegy. A többi alegységből is sokan elmennek. *Lejárt az idő...*

Hosszan olvasták a kiválóak névsorát. Rössler István élen járó címmel tüntették ki. Deák Tamást, a jó szemű irányzót tizedessé léptették elő. Következik az utolsó parancskivonat: „A leszerelő állományt tartalékosá nyilvánítom.”

A Hazafias Népfőnt nevében *Kulcsárné Kiss Pirok* szegedi titkárt kéri a fiúkat: Álljanak úgy helyt a polgári életben, mint a hadseregben.

Kaczúr István

Üzem- szervezés

Tizenöt mezőgazdasági gépár fejlesztésének összehangolására, munkájának segítésére augusztus elsején megalakult a Mezőgazdász Irányítási, szervezési és számítástechnikai irodája. Ezzel egyidőben megkezdtek a korszerű információs rendszer kialakítását is a legújabb munka- és üzemszervezési módszerek, számítástechnikai eszközök felhasználásával.